

32001L0055

7.8.2001

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 212/12

DIREKTIVA SVETA 2001/55/ES

z dne 20. julija 2001

o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti točke 2(a) in (b) člena 63 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽⁴⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Priprava skupne azilne politike, ki vključuje skupno evropsko ureditev azila, je sestavni del cilja Evropske skupnosti, da postopno uveljavi območje svobode, varnosti in pravice, odprto za tiste, ki si zaradi neizogibnih okoliščin upravičeno prizadevajo dobiti zaščito v Evropski uniji.
- (2) Primeri množičnega prihoda razseljenih oseb, ki se ne morejo vrniti v svojo matično državo, so postali številčnejši v Evropi v zadnjih letih. V takšnih primerih je potrebno oblikovati izredne programe, da bi jim lahko ponudili takojšnjo začasno zaščito.
- (3) V sklepih, ki se nanašajo na osebe, razseljene zaradi konflikta v bivši Jugoslaviji, ki so jih sprejeli ministri odgovorni za priseljevanje na svojem sestanku v Londonu dne 30. novembra in 1. decembra 1992 ter v Kopenhagnu 1. in 2. junija 1993, so države članice in institucije Skupnosti izrazile svojo zaskrbljenost zaradi položaja razseljenih oseb.
- (4) 25. septembra je Svet sprejel Resolucijo o porazdelitvi bremen v zvezi s sprejemom in začasnim prebivanjem razseljenih oseb ⁽⁵⁾ in dne 4. marca 1996 Sklepe

96/198/PNZ o pripravljenosti in nujnih postopkih za porazdelitev bremen v zvezi z sprejemom in prebivanjem razseljenih oseb ⁽⁶⁾.

- (5) Načrt ukrepanja Sveta in Komisije 3. decembra 1998 ⁽⁷⁾ omogoča hitro sprejetje, v skladu z Amsterdamsko pogodbo, najnižjih standardov za dodelitev začasne zaščite razseljenim osebam iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v svojo matično državo in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj med državami članicami pri sprejemanju razseljenih oseb in posledic njihovega sprejema.
- (6) 27. maja 1999 je Svet sprejel sklepe o razseljenih osebah iz Kosova. Ti sklepi pozivajo Komisijo in države članice, da se izučijo iz svojega odgovora na kosovsko krizo, da bi lahko oblikovali ukrepe v skladu s Pogodbo.
- (7) Evropski svet je na svojem izrednem sestanku v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 potrdil, da je treba doseči sporazum o začasni zaščiti razseljenih oseb na podlagi solidarnosti med državami članicami.
- (8) Zato je treba določiti najnižje standarde za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in sprejeti ukrepe za uravnoteženje prizadevanj med državami članicami pri sprejemanju teh oseb in posledic njihovega sprejema.
- (9) Ti standardi in ukrepi so povezani in medsebojno odvisni zaradi učinkovitosti, soodvisnosti in solidarnosti ter zlasti zato, da se odvrne nevarnost dodatnih premikov. Zato morajo biti sprejeti kot enotni pravni instrument.
- (10) Ta začasna zaščita mora biti združljiva z mednarodnimi obveznostmi držav članic glede beguncev. Zlasti ne sme prejudicirati priznanja begunskega statusa v skladu z Ženevsko konvencijo z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev, spremenjene z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967, ki so jo ratificirale vse države članice.

⁽¹⁾ UL C 311 E, 31.10.2000, str. 251.

⁽²⁾ Mnenje z dne 13. marca 2001 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ UL C 155, 29.5.2001, str. 21.

⁽⁴⁾ Mnenje z dne 13. junija (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽⁵⁾ UL C 262, 7.10.1995, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 63, 13.3.1996, str. 10

⁽⁷⁾ UL 19, 20.1.1999, str. 1

- (11) Spoštujte se mandat Visokega komisarja Združenih narodov za begunce glede beguncev in drugih oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, uveljavi se Deklaracijo št. 17 o členu 63 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ki je priložena k Sklepnim listini Amsterdamske pogodbe, ki predvideva posvetovanja z Visokim komisarjem Združenih narodov za begunce in z drugimi pomembnimi mednarodnimi organizacijami o azilni politiki.
- (12) Iz narave najnižjih standardov izhaja, da imajo države članice pooblastila, da uveljavijo ali ohranijo bolj ugodne določbe za osebe, ki uživajo začasno zaščito v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb.
- (13) Glede na izredni značaj določb, ki jih uveljavlja ta direktiva za obravnavo množičnega prihoda ali neizbežnega množičnega prihoda razseljenih oseb iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v svojo matično državo, je trajanje ponujene zaščite časovno omejeno.
- (14) Obstoj množičnega prihoda razseljenih oseb se ugotovi s sklepom Sveta, ki mora biti v zvezi z razseljenimi osebami, za katere se ta sklep uporablja, obvezujoč v vseh državah članicah. Določijo se tudi pogoji pod katerimi preneha veljavnost tega sklepa.
- (15) Določijo se obveznosti držav članic glede pogojev sprejema in prebivanja oseb, ki uživajo začasno zaščito v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb. Te obveznosti morajo biti pravične in prizadetim ponujati ustrezno raven zaščite.
- (16) Pri ravnanju z osebami, ki uživajo začasno zaščito po tej direktivi, države članice zavezujejo obveznosti iz instrumentov mednarodnega prava, katerih pogodbenice so in ki preprečujejo diskriminacijo.
- (17) Države članice skupaj s Komisijo izvajajo ustrezne ukrepe, tako da se pri obdelavi osebnih podatkov spoštujejo standardi varstva iz Direktive 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ⁽¹⁾.
- (18) Predpišejo se pravila, ki urejajo dostop do azilnega postopka v okviru začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb v skladu z mednarodnimi obveznostmi držav članic in Pogodbo.
- (19) Sprejmejo se določbe glede načel in ukrepov, ki urejajo vrnitev v matično državo in ukrepov, ki jih sprejmejo države članice glede oseb, ki se jim je začasna zaščita iztekla.
- (20) Sprejmejo se določbe za solidarnostni mehanizem, ki prispeva k doseganju ravnotežja prizadevanj med državami članicami pri sprejemanju razseljenih oseb in posledic takega sprejema v primeru množičnega prihoda. Mehanizem je sestavljen iz dveh sestavnih delov. Prvi je finančni, drugi pa se nanaša na dejanski sprejem oseb v državah članicah.
- (21) Izvajanje začasne zaščite spremlja upravno sodelovanje med državami članicami v povezavi s Komisijo.
- (22) Določiti je treba merila za izključitev nekaterih oseb iz začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb.
- (23) Ker ciljev predlagane dejavnosti, in sicer določitev najnižjih standardov za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in ukrepov za uravnoteženje prizadevanj med državami članicami pri sprejemanju razseljenih oseb in posledic takšnega sprejema, države članice ne morejo doseči v zadostni meri in se zato lahko zaradi obsega in učinkov predlagane dejavnosti lažje dosežejo na ravni Skupnosti, Skupnost lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor določa člen 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti, kakor določa ta člen, ta direktiva ne določa več, kot je potrebno za doseganje teh ciljev.
- (24) V skladu s členom 3 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, je Združeno kraljestvo s pismom z dne 27. septembra 2000 izrazilo željo, da bi sodelovalo pri sprejemanju in izvajanju te direktive.
- (25) V skladu s členom 1 omenjenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejemanju te direktive. Potemtakem, in brez poseganja v člen 4 prej omenjenega protokola, se določbe te direktive ne uporabljajo za Irsko.
- (26) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, Danska ne sodeluje pri sprejemanju te direktive in zato zanjo ni zavezujoča in je ne uporablja –

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE 1

Splošne določbe

Člen 1

Namen te direktive je določiti najnižje standarde za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v svojo matično državo in podpirati uravnoteženje prizadevanj med državami članicami pri sprejemanju teh oseb in posledicah takega sprejema.

Člen 2

V tej direktivi:

- (a) „začasna zaščita“ je izredni postopek, ki v primeru množičnega prihoda ali neizbežnega množičnega prihoda razseljenih oseb iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v svojo matično državo, zagotavlja takojšnjo in začasno zaščito takšnim osebam, zlasti če obstaja tudi tveganje, da azilni sistem ne bo zmožen obdelati prihoda brez neželenih učinkov na njegovo uspešno delovanje v korist zadevnih oseb in drugih oseb, ki prosijo za zaščito;
- (b) „Ženevska konvencija“ je Konvencija z 28. julija 1951 o statusu beguncev, spremenjena z Newyorškim protokolom 31. januarja 1967;
- (c) „razseljene osebe“ so državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki so morale zapustiti svojo matično državo ali regijo ali so bile evakuirane, zlasti v odgovor na poziv mednarodnih organizacij, in ki se ne morejo vrniti v varne in trajne pogoje zaradi stanja v tej državi in se lahko štejejo med tiste iz člena 1A Ženevske konvencije ali drugih mednarodnih ali nacionalnih instrumentov, ki dajejo mednarodno zaščito, zlasti:
- (i) osebe, ki so pobegnile z območij oboroženih konfliktov ali endemičnega nasilja;
- (ii) zelo ogrožene osebe ali tiste, ki so že bile žrtve sistematičnega ali splošnega kršenja človekovih pravic;
- (d) „množičen prihod“ je prihod velikega števila razseljenih oseb v Skupnost, ki prihajajo iz določene države ali geografskega območja, če je bil njihov prihod v Skupnost spontan ali s pomočjo, na primer, evakuacijskega programa;
- (e) „begunci“ so državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva v smislu člena 1A Ženevske konvencije;
- (f) „mladoletniki brez spremstva“ so državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva mlajše od osemnajst let, ki so prišle na ozemlje države članice brez spremstva odrasle osebe odgovorne za njih po zakonu ali običaju in tako dolgo dokler jih dejansko ne vzame v vzgojo in varstvo takšna oseba ali pa mladoletne osebe, ki so ostale brez spremstva, potem ko so vstopile na ozemlje držav članic;
- (g) „dovoljenje za prebivanje“ je kakršnokoli dovoljenje ali odobritev, ki ga izdajo oblasti države članice in je v obliki, predpisani v državni zakonodaji, ki dovoljuje državljanom tretjih držav ali osebam brez državljanstva prebivanje na njenem ozemlju;
- (h) „porok“ je državljan tretje države, ki uživa začasno zaščito v državi članici, v skladu s sklepom sprejetim po členu 5, in ki hoče, da se mu pridružijo člani njegove ali njene družine.

Člen 3

1. Začasna zaščita ne prejudicira priznanja statusa begunca po Ženevski konvenciji.
2. Države članice uporabljajo začasno zaščito z vsem spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter svojih obveznosti glede načela nevračanja.
3. Dodeljevanje, izvajanje in prenehanje začasne zaščite je stvar rednega posveta z Uradom visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) ter drugimi pomembnimi mednarodnimi organizacijami.
4. Ta direktiva se ne uporablja za osebe, ki so bile sprejete na podlagi začasnih programov zaščite pred začetkom njene veljavnosti.
5. Ta direktiva ne vpliva na posebno pravico držav članic, da sprejmejo ali ohranijo bolj ugodne pogoje za osebe vključene v začasno zaščito.

POGLAVJE II

Trajanje in izvajanje začasne zaščite

Člen 4

1. Brez poseganja v člen 6 traja začasna zaščita eno leto. Če ne preneha pod pogoji iz člena 6(1)(b), se lahko samodejno podaljša za šest mesečni obdobji in sicer za največ eno leto.
2. Kadar razlogi za začasno zaščito trajajo, Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije, ki prav tako preuči kakršnokoli zahtev države članice, da Svetu vložijo predlog, odloči, da se začasna zaščita podaljša do enega leta.

Člen 5

1. Obstoj množičnega prihoda razseljenih oseb se ugotovi s sklepom Sveta, ki ga sprejme s kvalificirano večino na predlog Komisije, ki tudi preuči kakršenkoli zahtevek držav članic, da vložijo predlog Svetu.

2. Predlog Komisije vključuje vsaj:

- (a) opis posebnih skupin oseb za katere se bo uporabljala začasna zaščita;
- (b) datum začetka učinkovanja začasne zaščite;
- (c) oceno o obsegu premikov razseljenih oseb.

3. Posledica sklepa Sveta je uvedba začasne zaščite za tiste razseljene osebe, na katere se nanaša, v vseh državah članicah v skladu z določbami te direktive. Sklep mora vključevati vsaj:

- (a) opis posebnih skupin oseb za katere se uporablja začasna zaščita;
- (b) datum začetka učinkovanja začasne zaščite;
- (c) podatke prejete od držav članic o njihovih sprejemnih zmogljivostih;
- (d) podatke Komisije, UNHCR in drugih pomembnih mednarodnih organizacij.

4. Sklep Sveta temelji na:

- (a) pregledu stanja in obsega premikov razseljenih oseb;
- (b) oceni smotrnosti uveljavljanja začasne zaščite, upoštevajoč zmogljivosti za nujno pomoč in delovanje na terenu, ali neustreznosti takšnih ukrepov;
- (c) podatkih prejetih od držav članic, Komisije, UNHCR in drugih pomembnih mednarodnih organizacij.

5. O sklepu Sveta se obvesti Evropski parlament.

Člen 6

1. Začasna zaščita preneha:

- (a) ko je dosežen čas najdaljšega trajanja; ali
- (b) kadarkoli po sprejetju sklepa Sveta s kvalificirano večino na predlog Komisije, ki tudi preuči kakršenkoli zahtevek držav članic, da vložijo predlog Svetu.

2. Sklep Sveta temelji na ugotovljenem dejstvu, da so razmere v matični državi takšne, da dopuščajo varno in trajno vrnitev tistih, ki jim je bila podeljena začasna zaščita, ob dolžnem spoštovanju

človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ob spoštovanju obveznosti držav članic glede načela nevračanja. O sklepu Sveta se obvesti Evropski parlament.

Člen 7

1. Države članice lahko razširijo začasno zaščito, predvideno v tej direktivi, na dodatne kategorije razseljenih oseb, poleg tistih, za katere se uporablja sklep Sveta iz člena 5, kadar so razseljene iz istih razlogov in iz iste matične države ali regije. O tem nemudoma obvestijo Svet in Komisijo.

2. Določbe členov 24, 25 in 26 se ne uporabljajo za uresničitev možnosti iz odstavka 1, z izjemo strukturne pomoči iz Evropskega sklada za begunce, ki je bil ustanovljen z Odločbo 2000/596/ES ⁽¹⁾, pod pogoji predpisanimi v tej odločbi.

POGLAVJE III

Obveznosti držav članic do oseb, ki uživajo začasno zaščito

Člen 8

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev dovoljenj za prebivanje osebam, ki uživajo začasno zaščito, za ves čas trajanja zaščite. Za ta namen se izdajo dokumenti ali druga enakovredna dokazila.

2. Ne glede na obdobje veljavnosti dovoljenja za prebivanje iz odstavka 1, države članice oseb, ki uživajo začasno zaščito, ne smejo obravnavati manj ugodno, kakor je določeno v členih 9 do 16.

3. Če je to potrebno, države članice ustvarijo za namen začasne zaščite osebam, ki vstopajo na njihovo ozemlje, vse možnosti za pridobitev potrebnih vizumov, vključujoč tranzitne vizume. Formalnosti se morajo zmanjšati na najmanjšo možno mero zaradi nujnosti razmer. Vizumi morajo biti brezplačni ali stroški za njih zmanjšani na najmanjšo možno mero.

Člen 9

Države članice zagotovijo osebam, ki uživajo začasno zaščito, dokument v jeziku, ki ga verjetno razumejo in v katerem so za njih pomembne določbe, povezane z začasno zaščito, nedvoumno določene.

Člen 10

Za omogočanje učinkovite uporabe sklepa Sveta iz člena 5, države članice evidentirajo osebne podatke iz Priloge II, točke (a), glede oseb, ki uživajo začasno zaščito na njihovem ozemlju.

⁽¹⁾ UL L 252, 6.10.2000, str. 12.

Člen 11

Država članica ponovno sprejme osebo, ki uživa začasno zaščito na njenem ozemlju, če ta oseba ostane ali poskuša vstopiti brez dovoljenja na ozemlje druge države članice v obdobju iz sklepa Sveta iz člena 5. Države članice lahko na podlagi dvostranskega sporazuma odločijo, da se ta člen ne uporablja.

Člen 12

Države članice dovolijo osebam, ki uživajo začasno zaščito, da se v obdobju, ki ni daljše od obdobja začasne zaščite, vključijo v zaposlitev ali samozaposlitvene dejavnosti, po pravilih, ki se uporabljajo za poklic, pa tudi v dejavnosti kot so izobraževalne možnosti za odrasle, poklicno usposabljanje in praktične delovne izkušnje. Zaradi politike trga delovne sile države članice lahko dajo prednost državljanom EU in državljanom držav za katere je obvezujoč sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru ter tudi državljanom tretjih držav z zakonitim prebivališčem, ki prejemajo nadomestilo za brezposelnost. Uporablja se splošna v državah članicah veljavna zakonodaja, ki se uporablja za prejemke iz dela, dostop do sistema socialne varnosti v zvezi z zaposlitvijo ali samozaposlitvenimi dejavnostmi in drugimi pogoji za zaposlitev.

Člen 13

1. Države članice zagotovijo, da imajo osebe, ki uživajo začasno zaščito, dostop do ustrezne nastanitve ali, če je to potrebno, prejemajo sredstva za nastanitev.

2. Države članice sprejmejo določbe, da osebe, ki uživajo začasno zaščito in nimajo zadostnih dohodkov, prejemajo potrebno pomoč v obliki socialnega varstva in sredstev za preživljanje, pa tudi zdravstveno oskrbo. Brez poseganja v člen 4 mora pomoč za zdravstveno oskrbo vključevati vsaj nujno oskrbo ter osnovno zdravljenje.

3. Kadar se osebe, ki uživajo začasno zaščito, vključene v zaposlitev ali samozaposlitvene dejavnosti, je treba ob določitvi predlagane ravni pomoči upoštevati njihovo zmožnost, da zadovoljijo svoje lastne potrebe.

4. Države članice zagotovijo nujno zdravstveno ali drugo pomoč osebam, ki uživajo začasno zaščito in imajo posebne potrebe, kot so mladoletniki brez spremstva ali osebe, ki so bile izpostavljene mučenju, posilstvu ali kakšni drugi hudi obliki psihičnega, fizičnega ali spolnega nasilja.

Člen 14

1. Države članice odobrijo osebam mlajšim od 18 let, ki uživajo začasno zaščito, dostop do izobraževalnega sistema pod enakimi

pogoji kot državljanom države članice gostiteljice. Države članice lahko predpišejo, da je ta dostop omejen na državni izobraževalni sistem.

2. Države članice lahko dovolijo odraslim, ki uživajo začasno zaščito, dostop do splošnega izobraževalnega sistema.

Člen 15

1. Za namene tega člena se v primerih, ko so družine obstajale že v matični državi in so bile ločene zaradi okoliščin množičnega prihoda, naslednje osebe štejejo za del družine:

(a) zakonec poroka ali njegov/njen neporočen partner v trajni skupnosti, kadar zakonodaja ali praksa v zadevni državi članici obravnava v svoji zakonodaji o tujcih neporočene pare na način, ki je primerljiv z obravnavanjem poročenih parov; neporočeni mladoletni otroci poroka ali njegovega/njenega zakonskega partnerja, ne glede na to ali so rojeni v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali so posvojeni;

(b) drugi ožji družinski člani, ki so živeli skupaj kot del družine v času dogodkov, ki so pripeljali do množičnega prihoda in so bili v tem času v celoti ali večinoma odvisni od poroka.

2. V primerih, kadar ločeni družinski člani uživajo začasno zaščito v različnih državah članicah, morajo države članice zopet združiti družinske člane, če je ugotovljeno, da družinski člani ustrezajo opisu iz odstavka 1(a), ob upoštevanju želj teh družinskih članov. Države članice lahko zopet združijo družinske člane, če ugotovijo, da družinski člani ustrezajo opisu iz odstavka 1(b) ob upoštevanju, od primera do primera, trpljenja, ki bi ga prestali, če ne bi prišlo do ponovne združitve.

3. Če porok uživa začasno zaščito v eni državi članici, en ali nekaj družinski članov pa še niso v državi članici, mora država članica, kjer porok uživa začasno zaščito, zopet združiti poroka in družinske člane, ki potrebujejo zaščito, kadar je ugotovljeno, da družinski člani ustrezajo opisu iz odstavka 1(a). Država članica lahko zopet združi družinske člane, ki potrebujejo zaščito, s porokom, v primerih kadar je ugotovljeno, da družinski člani ustrezajo opisu iz odstavka 1(b), ob upoštevanju, od primera do primera, skrajnega trpljenja, ki bi ga prestali, če ne bi prišlo do ponovne združitve.

4. Ob uporabi tega člena države članice upoštevajo največjo korist otroka.

5. Zadevne države članice odločijo, upoštevajoč člena 25 in 26, v kateri državi članici bo prišlo do ponovne združitve.

6. Zopet združenim družinskim članom se dodeli dovoljenje za prebivanje po začasni zaščiti. Za ta namen se izdajo dokumenti ali druga enakovredna dokazila. Premestitve družinskih članov na ozemlje druge države članice za namen ponovne združitve po členu 2 imajo za posledico preklic izdanih dovoljenj za prebivanje in prenehanje obveznosti do zadevnih oseb glede začasne zaščite v državi članici odhoda.

7. Praktično izvajanje tega člena lahko vključuje sodelovanje z mednarodnimi organizacijami.

8. Država članica na zahtevo druge države članice zagotovi podatke, kakor določa Priloga II, o osebi, ki uživa začasno zaščito, ki so potrebni za obdelavo zadeve po tem členu.

Člen 16

1. Takoj, ko je to možno, morajo države članice sprejeti ukrepe, s katerimi zagotovijo, da mladoletnike brez spremstva, ki uživajo začasno zaščito, zastopajo zakoniti skrbniki ali, po potrebi, organizacija, ki je odgovorna za skrb in blagostanje mladoletnikov ali so kako drugače primerno zastopani.

2. Države članice omogočijo, da se mladoletniki brez spremstva v obdobju začasne zaščite namestijo:

- (a) z odraslimi sorodniki;
- (b) v rejniško družino;
- (c) v sprejemne centre s posebnimi predpisi za mladoletnike ali v kakšno drugo obliko nastanitve, ki je primerna za mladoletnike;
- (d) z osebo, ki je skrbela za otroka med pobegom.

Države članice storijo vse potrebno, da omogočijo namestitve. Države članice dosežejo sporazum z zadevno odraslo osebo ali osebami. Mnenje otroka se upošteva v skladu s starostjo in zrelostjo otroka.

POGLAVJE IV

Dostop do azilnega postopka v okviru začasne zaščite

Člen 17

1. Osebam, ki uživajo začasno zaščito, se omogoči, da lahko kadarkoli vložijo prošnjo za azil.

2. Obravnava prošnje za azil, ki ni bila obdelana pred koncem obdobja začasne zaščite, mora biti zaključena po koncu tega obdobja.

Člen 18

Uporabljajo se merila in mehanizmi za odločanje o tem, katera država članica je odgovorna za obravnavo prošnje za azil. Zlasti je za obravnavo prošnje za azil, ki jo vloži oseba, ki uživa začasno zaščito v skladu s to direktivo, odgovorna država članica, ki je sprejela njeno premestitev na svoje ozemlje.

Člen 19

1. Države članice lahko določijo, da se začasne zaščite ni možno uživati hkrati s statusom prosilca za azil, medtem ko se prošnje obravnavajo.

2. Kadar se po preučitvi prošnje za azil osebi, ki izpolnjuje pogoje za uživanje začasne zaščite ali jo že uživa, ne podeli status begunca ali, kjer je to ustrezno, druga oblika zaščite, države članice brez poseganja v člen 28 tej osebi omogočijo uživanje ali nadaljevanje uživanja začasne zaščite v preostalem obdobju zaščite.

POGLAVJE V

Vrnitev in ukrepi po končani začasni zaščiti

Člen 20

Po koncu začasne zaščite se brez poseganja v člene 21, 22 in 23 uporabljajo splošni zakoni o zaščiti in o tujcih v državah članicah.

Člen 21

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za omogočanje prostovoljne vrnitve oseb, ki uživajo začasno zaščito ali oseb, katerih začasna zaščita se je končala. Države članice zagotovijo, da določbe, ki urejajo prostovoljno vrnitev oseb z začasno zaščito, omogočijo njihovo vrnitev ob spoštovanju človeškega dostojanstva.

Države članice zagotovijo, da je odločitev teh oseb, da se vrnejo, sprejeta ob polnem poznavanju dejstev. Države članice lahko poskrbijo za poskusne obiske.

2. Države članice v času pred iztekom začasne zaščite na podlagi prevladujočih okoliščin v matični državi z naklonjenostjo pretehajo prošnje oseb, ki so uživale začasno zaščito in izkoristile svojo pravico do prostovoljne vrnitve, za vrnitev v državo članico gostiteljico.

3. Države članice na koncu začasne zaščite lahko omogočijo, da se obveznosti iz poglavja III podaljšajo za posamezne osebe, ki so bile vključene v začasno zaščito in so vključene v program za prostovoljno vrnitev. Podaljšanje učinkuje do datuma vrnitve.

Člen 22

1. Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se prisilna vrnitev oseb, katerih začasna zaščita se je končala in ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop, opravi z ustreznim spoštovanjem človeškega dostojanstva.

2. V primerih prisilne vrnitve države članice upoštevajo vse nujne humanitarne razloge, ki vrnitev onemogočajo ali zaradi katerih je vrnitev v posebnih primerih nerazumna.

Člen 23

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe glede pogojev prebivanja oseb, ki uživajo začasno zaščito in od katerih, glede na njihovo zdravstveno stanje, ni mogoče pričakovati, da bi potovali; kadar bi na primer utrpeli hude negativne posledice, če bi zdravljenje prekinili. Ne sme se jih izgnati dokler takšno stanje traja.

2. Države članice lahko dovolijo družinam z mladoletnimi otroki, ki obiskujejo šolo v državi članici, da izkoristijo pogoje prebivanja, tako da zadevnim otrokom omogočijo dokončanje tekočega šolskega leta.

POGLAVJE VI

Solidarnost

Člen 24

Za ukrepe določene v tej direktivi se uporabijo sredstva Evropskega sklada za begunce, ki je bil ustanovljen z Odločbo 2000/596/ES, pod pogoji predpisanimi v tej odločbi.

Člen 25

1. Države članice sprejmejo osebe, ki izpolnjujejo pogoje za začasno zaščito, v duhu solidarnosti v Skupnosti. V številkah ali bolj splošno navedejo, kakšne so njihove zmogljivosti za sprejem takšnih oseb. Ta podatek se navede v sklepu Sveta iz člena 5. Po sprejetju tega sklepa države članice lahko Svet in Komisijo obvestijo o dodatnih sprejemnih zmogljivostih. Ta podatek se nemudoma posreduje UNHCR.

2. Zadevne države članice v sodelovanju z pristojnimi mednarodnimi organizacijami, zagotovijo, da so osebe, ki izpolnjujejo

pogoje, opredeljene v sklepu Sveta iz člena 5, ki še niso prišle v Skupnost, izrekle svojo voljo, da bi bile sprejete na njihovem ozemlju.

3. Kadar število tistih, ki izpolnjujejo pogoje za začasno zaščito, po nenadnem in množičnem prihodu preseže sprejemne zmogljivosti iz odstavka 1, Svet brez odlašanja preuči stanje ter primerno ukrepa, vključno s priporočanjem dodatne podpore prizadetim državam članicam.

Člen 26

1. Med začasno zaščito države članice sodelujejo ena z drugo glede premestitve prebivališča oseb, ki uživajo začasno zaščito, iz ene države članice v drugo ob upoštevanju privolitve zadevnih oseb v takšno premestitev.

2. Država članica sporoči zahtevke za premestitve drugim državam članicam in obvesti Komisijo in UNHCR. Države članice obvestijo državo članico prosilko o svojih zmogljivostih za sprejem premeščencev.

3. Država članica na zahtevo druge države članice zagotovi, kakor določa Priloga II, o osebi, ki uživa začasno zaščito, podatke za obdelavo zadeve po tem členu.

4. Kadar pride do premestitve iz ene države članice v drugo, dovoljenje za prebivanje v državi članici odhoda preneha veljati in obveznosti do zadevnih oseb, povezanih z začasno zaščito v državi članici odhoda, prenehajo. Nova država gostiteljica odobri začasno zaščito zadevnim osebam.

5. Države članice uporabljajo vzorčno prepustnico, ki jo določa Priloga I, za premestitve oseb, ki uživajo začasno zaščito, med državami članicami.

POGLAVJE VII

Upravno sodelovanje

Člen 27

1. Za namene upravnega sodelovanja, potrebnega za izvajanje začasne zaščite, države članice imenujejo nacionalne kontaktne točke, katere naslove sporočijo ena drugi in Komisiji. Države članice v povezavi s Komisijo sprejmejo primerne ukrepe za vzpostavitev neposrednega sodelovanja in izmenjave podatkov med pristojnimi oblastmi.

2. Države članice redno in kar se da hitro sporočijo podatke glede števila oseb, ki uživajo začasno zaščito, in izčrpne podatke o nacionalnih zakonih in drugih predpisih, ki so v zvezi z izvajanjem začasne zaščite.

POGLAVJE VIII

Člen 30

Posebne določbe

Države članice določijo sankcije, ki se uporabljajo za kršitve določb nacionalne zakonodaje, sprejetih v skladu s to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, da zagotovijo njihovo izvajanje. Sankcije morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 28

1. Države članice lahko osebo izključijo iz začasne zaščite, če:

Člen 31

(a) obstajajo resni razlogi za domnevo, da:

1. Najpozneje v dveh letih po datumu iz člena 32 Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive v državah članicah in predlaga kakršne koli potrebne spremembe. Države članice pošljejo Komisiji vse podatke, ki so primerni za pripravo tega poročila.

(i) je storila kaznivo dejanje zoper mir, vojno hudodelstvo ali kaznivo dejanje zoper človeštvo, kot so opredeljeni v mednarodnih instrumentih, ki vsebujejo določbe o teh zločinih;

2. Po predložitvi poročila iz odstavka 1 Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive v državah članicah vsaj vsakih pet let.

(ii) je storila hudo nepolitično kaznivo dejanje izven države članice sprejema pred svojim vstopom v to državo članico v vlogi osebe, ki uživa začasno zaščito. Strogost pričakovanega pregona se pretehta glede na naravo kaznivega dejanja, katerega je zadevna oseba osumljena. Posebno kruta dejanja, tudi če so storjena z domnevnim političnim ciljem, se lahko uvrstijo med huda nepolitična kazniva dejanja. To se uporablja tako za udeležence v kaznivem dejanju, kot za napeljevalce;

Člen 32

(iii) je kriva za dejanja, ki so v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov;

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 31. decembra 2002. O tem takoj obvestijo Komisijo.

(b) obstajajo utemeljeni razlogi, da se jo šteje kot grožnjo za varnost države članice gostiteljice ali, če je bila s pravnomočno sodbo obsojena za posebno hudo kaznivo dejanje, kot grožnja za skupnost države članice gostiteljice.

2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Razlogi za izključitev iz odstavka 1 temeljijo izključno na osebnem ravnanju zadevne osebe. Odločitve ali ukrepi za izključitev temeljijo na načelu sorazmernosti.

Člen 33

Ta direktiva začne veljati z dnem objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

POGLAVJE IX

Člen 34

Končne določbe

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Člen 29

Osebe, ki jih je država članica izključila iz ugodnosti začasne zaščite ali ponovne združitve družine, imajo v zadevni državi članici pravico do sodnega varstva.

V Bruslju, 20. julija 2001

Za Svet

Predsednik

J. VANDE LANOTTE

PRILOGA I

Vzorčna prepustnica za premestitev oseb, ki uživajo začasno zaščito

PREPUSTNICA

Ime države članice, ki izdaja prepustnico:

Številka sklica (*):

Izdana po členu 26 Direktive Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb.

Velja samo za premestitev iz .....⁽¹⁾ v.....⁽²⁾.

Zadevna oseba se mora prigrasiti v .....⁽³⁾ do .....⁽⁴⁾.

Izdana v: .....

PRIIMEK: .....

IMENA: .....

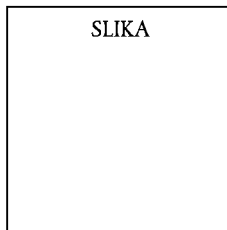
KRAJ IN DATUM ROJSTVA: .....

V primeru mladoletnika, ime(na) odgovorne odrasle osebe: .....

SPOL: .....

DRŽAVLJANSTVO: .....

Datum izdaje: .....

ŽIG

Podpis upravičenca: ..... Za pristojni organ: .....

Organi so ugotovili istovetnost imetnika prepustnice .....⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾

Istovetnost imetnika prepustnice ni bila ugotovljena .....

Ta dokument je bil izdan izključno na podlagi člena 26 Direktive 2001/55/ES in na noben način ne predstavlja dokumenta, ki bi se ga lahko enačilo s potno listino, ki dovoljuje prestopanje zunanjih meja, ali z dokumentom za dokazovanje posameznikove istovetnosti.

(*): Številko sklica določi država, iz katere je opravljena premestitev v drugo državo.

⁽¹⁾ Država članica iz katere se vrši premestitev.

⁽²⁾ Država članica v katero se vrši premestitev.

⁽³⁾ Mesto kjer se mora oseba prigrasiti ob prihodu v drugo državo članico.

⁽⁴⁾ Rok, do katerega se mora oseba prigrasiti ob prihodu v drugo državo članico.

⁽⁵⁾ Na podlagi naslednjih potnih listin ali osebnih dokumentov, ki so bili predloženi organu.

⁽⁶⁾ Na podlagi drugih dokumentov (ne potnih listin ali osebnih dokumentov).

PRILOGA II

Podatki iz členov 10, 15 in 26 Direktive vključujejo v potrebnem obsegu enega ali več naslednjih dokumentov ali podatkov:

- (a) osebne podatke o zadevni osebi (ime, državljanstvo, datum in kraj rojstva, zakonski stan, družinsko razmerje);
- (b) osebne dokumente in potne listine zadevne osebe;
- (c) dokumente, ki dokazujejo družinske vezi (poročni list, rojstni list, potrdilo o posvojitvi);
- (d) druge podatke, ki so bistveni za dokazovanje istovetnosti in družinskega razmerja osebe;
- (e) dovoljenja za prebivanje, vizume ali odločbe o zavrnitvi dovoljenja za prebivanje, ki jih je zadevni osebi izdala država članica, in dokumente, ki so podlaga za te odločitve;
- (f) prošnje za dovoljenje za prebivanje in za vizum, ki jih je vložila zadevna oseba, in v državi članici še niso rešene ter dosežena stopnja obravnave prošenj.

Država, ki zagotavlja podatke, uradno obvesti o vseh popravljenih podatkih državo članico, ki jih zahteva.
